

SAKSPAPIR

Saksnr	Utval	Type	Dato
008/18	Arbeidsmiljøutvalet	PS	14.02.2018
007/18	Eldrerådet	PS	26.02.2018
	Formannskapet	PS	
	Heradsstyret	PS	
009/18	Råd for menneske med nedsett funksjonsevne	PS	07.03.2018

Saksbehandlar	ArkivsakID
Nina Marie Kvamme	17/937

Strategi og prinsipp for pleie- og omsorgstenestene i Osterøy kommune Med bakgrunn i rapport frå OTV Rådgjeving AS

Vedlegg:

REFERAT FRÅ POLITISK ARBEIDSGRUPPE 01.02.2018 sendt versjon

Rapport Ottar Vist des 2017

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Osterøy kommune legg til grunn prinsippa, tiltaka og framdrifta slik dei er skisserte i rådmannen si saksutgreiing, sjå punkt 1 – 10 under konklusjon for sine pleie- og omsorgstenester.

Arbeidsmiljøutvalet - 008/18

AMU - behandling:

Sektorleiar HOS orienterte om saka.

AMU - vedtak:

AMU tek informasjonen til orientering

Eldrerådet - 007/18

ELD - behandling:

Audun Mosevoll gjekk frå møtet kl. 15.40 - fire medlemmer til stades. -----

Sektorleiar for helse- omsorg og sosial møtte i saka for å gi ei orientering.

Eldrerådet kom med slik tilråding til heradsstyret:

"Osterøy eldreråd har studert og drøfta konsulenten Vist sitt bidrag for den framtidige omsorgstenesta i Osterøy. Det er eit spanande og tankevekkjande bidrag, som gjev oss alle utfordringar til aktiv utvikling til omsorgstenestene i kommunen.

Eldrerådet vil gjerne delta i denne prosessen saman med aktuelle brukarar.

Eldrerådet vil særlig peike på no:

1. Hovudmålet for omsorgstenestene må vera at eldre og sjuke kjenner seg trygge på å få turvande bistand (konf. helse- og omsorgsplanen) når det trengs.
2. Legg me «omsorgstrappa» til grunn for utviklingsarbeidet vårt er det heilt turvande å fokusere på alle trinna i trappa, ikkje berre det øvste (tal sjukeheims plassar). Det er berre ved å byggja frå fyrste trinn at ein etter kvart kan få det rasjonelle tal sjukeheims plassar i kommunen og eit balansert tenestetilbod.
3. "Bufellesskap/ omsorgsbustad + " må utviklast ved Osterøytunet eller knytt til dette."

AVRØYSTING

Tilrådinga vart samrøystes vedteke.

ELD - vedtak:

Eldrerådet si tilråding til heradsstyret:

"Osterøy elderråd har studert og drøfta konsulenten Vist sitt bidrag for den framtidige omsorgstenesta i Osterøy. Det er eit spanande og tankevekkjande bidrag, som gjev oss alle utfordringar til aktiv utvikling til omsorgstenestene i kommunen. Eldrerådet vil gjerne delta i denne prosessen saman med aktuelle brukarar.

Eldrerådet vil særlig peike på no:

1. Hovudmålet for omsorgstenestene må vera at eldre og sjuke kjenner seg trygge på å få turvande bistand (konf. helse- og omsorgsplanen) når det trengs.
2. Legg me «omsorgstrappa» til grunn for utviklingsarbeidet vårt er det heilt turvande å fokusere på alle trinna i trappa, ikkje berre det øvste (tal sjukeheims plassar). Det er berre ved å byggja frå fyrste trinn at ein etter kvart kan få det rasjonelle tal sjukeheims plassar i kommunen og eit balansert tenestetilbod.
3. "Bufellesskap/ omsorgsbustad + " må utviklast ved Osterøytunet eller knytt til dette. "

Råd for menneske med nedsett funksjonsevne - 009/18

RFF - behandling:

Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne kom med slik tilråding til heradsstyret:

"Rådet ønskjer å slutte seg til elderrådet si tilråding. I tillegg ønskjer rådet at det skal leggjast vekt på universell utforming under bygginga av nye omsorgsbustader. Det er viktig å presisere at det bør leggjast vekt på universell utforming for alle slags typar funksjonshemmingar, og ikkje berre for rørslehemma. Rådet ønskjer òg å vere involvert i planprosessen for nybygg. Planar og teikningar må vere klart til å presenterast for rådet før sjølve bygginga tek til."

AVRØYSTING

Tilrådinga vart samrøystes vedteke.

RFF - vedtak:

Tilråding til heradsstyret:

"Rådet ønskjer å slutte seg til eldrerådet si tilråding. I tillegg ønskjer rådet at det skal leggjast vekt på universell utforming under bygginga av nye omsorgsbustader. Det er viktig å presisere at det bør leggjast vekt på universell utforming for alle slags typar funksjonshemmingar, og ikkje berre for rørslehemma. Rådet ønskjer òg å vere involvert i planprosessen for nybygg. Planar og teikningar må vere klart til å presenterast for rådet før sjølve bygginga tek til."

Saksopplysningar:

Saksopplysningar:

Bakgrunn

Budsjettmøtet desember 2016 gjorde vedtak om gjennomgang av tenestene for å møte utfordringane knytt til kvalitet og økonomi for pleie og omsorg i tida som kjem. Etter dette har vi hatt politisk verkstad i juni 2017, det har blitt sett ned ei politisk arbeidsgruppe som skal følgje opp saka, og vi har hatt ekstern gjennomgang desember 2017, av tenestene ved OTV Rådgjeving AS. Rapporten vart lagt fram for heradsstyret 10.januar 2018 (sjå vedlegg).

OTV Rådgjeving AS har i desember 2017 utført ei analyse av Osterøy sine pleie- og omsorgstenester. I si tilråding til kommunen kjem Ottar Vist med konkrete forslag til korleis kommunen kan gå vidare i arbeidet med å sikre gode nok tenester innafor dei rammene vi til ei kvar tid har tilgjengeleg.

Alle tjenester ytt av sektor for helse, omsorg og sosial skal bidra til å **styrke brukar si eiga mestringssevne**, ut frå individuelle føresetnader. Dette prinsippet er forpliktande for alle tilsette i sektoren. Dette er nedfelt i kommunedelplan for helse, omsorg og sosial 2013-2021, men gjennomgangen Ottar Vist har gjort, viser at vi ikkje praktiserer dette i tilstrekkeleg i tenestetildeling eller utøving av tenestene.

Framtida sine pleie- og omsorgstenester skal vere **heimetenester**, jf *lov om kommunale helse- og omsorgstenester* av 2011, og ytast heime, i tilrettelagte bustader eller i bufellesskap med heildøgns omsorg. Forsking viser at bustad gir betre føresetnad enn institusjon for brukar til å leve livet på eigne premissar lengst mogleg, med naturleg deltaking av pårørande og andre, til dømes frivillige. Betra livskvalitet er overordna målsetting.

Osterøytunet skal utviklast til ei meir spesialisert teneste enn i dag, der vi kan ivareta observasjon og behandling som kan skje lokalt i staden for på sjukehus i tillegg til å ta imot utskrivingsklare pasientar frå sjukehus for å sikre god overgang til bustad. Eininga kan og ivareta behov for korttids plassar for rehabilitering, avlasting, utredningstilbod og terminal pleie i dei tilfella der dette ikkje kan ivaretakast i heimen.

Det skal utarbeidast ein **plan for utbygging av bustader**

- a. **for heildøgns omsorg.** Utbygging skal skje i etappar, utfrå berekna behov. Modellen er bufellesskap med tenester gjennom heile døgeret, og utbygging kan skje i kommunal eller privat regi. Bustadmassen for denne type bustad/tenestetilbod skal byggjast på Hauge, for å sikre god ressursutnytting. Kommunen har sett av noko areal på staden, det er førebels ikkje klart om dette er tilstrekkeleg. Byggjetrinn 1 skal vere søkt Husbanken i løpet av hausten 2018. Dette tilbodet er for brukarar som i dag har tilbod om langtids plass på Osterøytunet. I takt med utbygging av bufellesskap, skal vi avvikle gruppene på Osterøytunet.
- b. **andre typar bustader**, som t.d seniorbustader, der innbyggjarane kan kjøpe eller leige, og på sikt motta tenester frå heimetenesta. Desse kan planleggast andre stader enn på Hauge, men i tilknytting til tilbod som t.d butikk og offentleg transport. Utbygging i privat regi.

Vi bør og gjere ei begrepsavklaring av kva dei ulike butilboda skal heite, og kva innhald Osterøy kommune legg i dette (t.d heildøgns omsorg, bufellesskap, seniorbustad, omsorgsbustad, trygdebustad, eldrebustad, bukollektiv). Dette må vidare tydeleggjerast, både i bustadsosial handlingsplan som er under utarbeiding, i tenesteomtalar, i søknadsskjema, i sakshandsaming og på nettsidene våre. For å sikre eit tilstrekkeleg tilbod av omsorgsplassar i Osterøy kommune, bør vi opp på eit totalt nivå på 140-150 plassar innan 2025 (gjeld heile sektoren). Vi er i gang med Bu- og avlastingstenestene, og vil då få tilført 12-13 bustader i god tid. Utbygging av bufellesskap for eldre må sjåast i samanheng med nedbygging av Osterøytunet, men vi kan ikkje legge ned før vi har tilstrekkeleg tal plassar i nye bufellesskap. Dersom vi samstundes kan ha utbygging av tilbod i privatregi, type seniorbustad, kan dette avhjelpe behov for plass i bufellesskap. Det er difor viktig å kome i dialog med private aktørar i Osterøy kommune, som kan vere interessert i å sjå på desse løysingane saman med kommunen.

For å sikre gjennomføring av dette, må det snarast etablerast eit eige prosjekt med prosjektleiar. Det er sett av midlar til dette i investeringsbudsjettet.

Forvaltningskontor HOS skal ha ei tydeleg rolle i tenestene. Behovsvurderingar skal gjerast av forvaltningskontoret, saman med brukar og utførar, og vurdere behov for

- a. tilpassing av bustad
- b. behov for hjelpemiddel
- c. opplæringstiltak
- d. velferdsteknologi
- e. eventuelle frivillige ressursar rundt brukar som kan aktiverast og bidra til å oppretthalde

eller betre mestringsnivået

Desse vurderingane skal gjerast før vi vel å setje inn tenester frå dei ulike heimetenestene, og dokumenterast i saksutgreiinga. Forvaltninga skal utforme vedtaka slik at dei **forpliktar den enkelte tilsette/ tenesteytar til å handle i tråd med ønska tenesteåtførd**, og dette skal følgjast opp av den enkelte tenesteleiar. Alle vedtak skal ha evalueringsdato, for å sikre rett tenestenivå til ei kva tid. Endringar skal meldast av utøvar fortløpande, og eventuelt nytt vedtak fattast.

Eit viktig punkt er at sektoren utarbeidar plan for **opplæring for å sikre mestringsorientert praksis**. Endring av kultur og metode er avgjerande for å lukkast med omstillinga, og vi har mange personar som må endre forståing av kva omsorg er, og korleis vi praktisk kan utføre våre tenester slik at det bidreg til målet om å styrke brukar si meistringsevne. Når sektoren har oversikt over omfanget av opplæringa, vil det bli lagt fram ei sak med oversikt over metode, tidsbruk og kostnad.

Vi har ikkje klart å setje av midlar i budsjett 2018 til prosjekt **kvardagsrehabilitering som metode** i heimetenestene. Vi meiner likevel dette er så viktig at vi i 2018 vil utarbeide ein prosjektplan for tverrfagleg samarbeid rundt dette, og starte arbeidet i det små. Ved melding om aktuelle nye brukarar, vil eit tverrfagleg team i samarbeid med motiverte brukarar kunne ta i bruk denne metoden, og sakte men sikkert bygge opp kompetanse om denne måten å arbeide på i organisasjonen.

Vist peikar i sin rapport på behovet for å leige inn ekstern kompetanse for å **vurdere fagligheit og ressursbruk i bu- og avlastingstenestene**. Vi har hatt kontakt med eit firma som heiter Sødermann AS, og kjem til å leige dei inn våren 2018 for å utarbeide eit forprosjekt der vi definerer metode og omfang av aktuelle tiltak. Forprosjektet skal leggjast fram for heradsstyret for vedtak i september, med oversikt over kostnader og gevinstrealisering.

Bygningsteknisk kompetanse skal vurdere om det er mogleg og hensiktsmessig å gjere delar av sjukeheimen om til mindre bufellesskap etter kvart som heildøgns butilbod blir bygd ut. Det som talar mot å gjere om til bufellesskap, er at dersom vi ikkje klarer å skille dette tydeleg frå sjukeheimstenesta slik den blir ytt i dag, så får vi heller ikkje til den nødvendige endringa i måten vi arbeider på, eller i forventningar frå brukar og pårørande. Anna aktuell nytte av arealet kan vere rehabiliteringstiltak i samband med ergo/fysioterapiavdelinga, på lengre sikt kan vi og vurdere om det kan vere hensiktsmessig å flytte heimetenesta til Osterøytunet for å sikre nærleik til bufellesskapa vi skal bygge ved sidan av tunet.

Det skal utarbeidast ein informasjonsstrategi, for å sikre felles forståing for tenestetilbodet hos politikarar, tenesteutøvarar og innbyggjarar i Osterøy kommune. Dette er nødvendig for å sikre gjennomføring av eit så omfattande og krevjande prosjekt som det vi har føre oss.

Vurdering

Folkehelse

Ved å fokusere på mestring for å klare eigen kvardag, bidrar dette til betre ivaretaking av måla i folkehelselova av 2011.

Miljø

Ikkje vurdert

Økonomi

Rett nivå på tenestene vil på sikt bidra til eit auka økonomisk handlingsrom for Osterøy kommune

Konklusjon

Rådmannen vil rå til at følgjande prinsipp, tiltak og framdrift vert lagt til grunn for utvikling og drift at kommunale pleie- og omsorgstenester:

1. Alle tjenester ytt av sektor for helse, omsorg og sosial skal bidra til å **styrke brukar si eiga mestringsevne**, ut frå individuelle føresetnader. Dette prinsippet er forpliktande for alle tilsette i kommunen.
2. Framtida sine pleie- og omsorgstenester skal vere **heimetenester**, jf *lov om kommunale helse- og omsorgstenester* av 2011, og ytast heime, i tilrettelagte bustader eller i bufellesskap med heildøgns omsorg. Osterøytunet skal ivareta lokal behandling, ta imot utskrivingsklare pasientar, og ivareta behov for korttidsplassar for rehabilitering, avlasting, observasjon, og terminal pleie som ikkje kan ivaretakast i heimen.
3. det skal utarbeidast ein **plan for utbygging av bustader**
 - a) **for heildøgns omsorg**. Utbygging skal skje i etappar, utfrå berekna behov. Modellen er bufellesskap med tenester gjennom heile døgeret, og utbygging kan skje i kommunal eller privat regi. Bustadmassen for denne type bustad/tenestetilbod skal byggjast på Hauge, for å sikre god ressursutnytting. Byggjetrinn 1 skal vere søkt Husbanken i løpet av hausten 2018.
 - b) **andre typar bustader**, som t.d seniorbustader, der innbyggjarane kan kjøpe eller leige, og på sikt motta tenester frå heimetenesta. Desse kan planleggast andre stader enn på Hauge, men i tilknytting til tilbod som t.d butikk og offentlig transport. Utbygging i privat regi.
4. **forvaltningskontor HOS** skal ha ei tydeleg rolle i tenestene. Behovsvurderingar skal gjerast av forvaltning, saman med brukar og utførar, og vurdere behov for
 - a. tilpassing av bustad,
 - b. behov for hjelpemiddel

- c. opplæringstiltak
- d. velferdsteknologi
- e. eventuelle frivillige ressursar rundt brukar som kan aktiverast og bidra til å oppretthalde eller betre mestringsnivået,

før tildeling av andre tenester.

- 5. forvaltninga skal utforme vedtaka slik at dei **forpliktar den enkelte tenesteytar til å handle i tråd med ønska tenesteåttferd**, dette skal følgjast opp av den enkelte tenesteleiar. Alle vedtak skal ha evalueringsdato. Endringar skal meldast forvaltninga av tenesteytar fortløpande, og eventuelt nytt vedtak fattast.
- 6. sektoren utarbeidar plan for **opplæring for å sikre mestringsorientert praksis**
- 7. det blir utarbeidd ein prosjektplan for **kvardagsrehabilitering som metode** i heimetenestene.
- 8. Sødermann AS blir leigd inn våren 2018 for å **vurdere fagligheit og ressursbruk i bu- og avlastingstenestene**. Forprosjektet skal leggjast fram for heradsstyret for vedtak i september.
- 9. Bygningsteknisk kompetanse skal vurdere om det er mogleg og hensiktsmessig å gjere delar av sjukeheimen om til mindre bufellesskap etter kvart som heildøgns butilbod blir bygd ut.
- 10. det skal utarbeidast ein informasjonsstrategi, for å sikre felles forståing for tenestetilbodet hos politikarar, tenesteutøvarar og innbyggjarar i Osterøy kommune

Saka vert lagt fram for formannskapet til handsaming og tilråding til vedtak i heradsstyret.